

Il·lustració Catalana

REVISTA SETMANAL IL·LUSTRADA

ANY IX

BARCELONA 16 ABRIL 1911

N.º 410

LOS BÈNS DE PASQUA. DE FOTOGRAFIA DE BALLELL

A Catalunya, si be pot ser no tant com a Fransa y a n'alguns altres països, s'han sentit quexes del abandó de la vida rural, de la manca de braços a l'agricultura.

Quelcom hi haurà de veritat en aquestes lamentacions quan constituïxen un motiu de preocupació.

Contribuïx a afirmar-ho, el fet de que al Camp de Tarragona en la època de les veremes hi baxen jornaleros aragonesos: però pot ferne dubtar el fet contrari de que, en la mateixa temporada, surtin d'alguns pobles del Empordà colles d'homes y dones pera anar a treballar a les vinyes del mitjà de Fransa.

¿Serà que sobren braços en unes comarques y'n manquen en altres?

Cal tenir en compte, al estudiar aquest problema, qu'a Catalunya escassegen els jornaleros del camp, per no haver-hi sinó excepcionalment grans explotacions agrícoles, a causa de la repartida que's troba la propietat, y del repartiment de les terres dels grans propietaris en masoveries de no molta extensió, y entre algun qu'altre petit arrendatari, lo que dona per resultat que'l treball de la terra's fassi pels matexos que l'usufructuen, ajudats dels individus de la família, y fent ells també algun jornal en les terres d'un altre.

Y cal fixar l'atenció en aquest fet, per que per sí sol podria explicar les dificultats d'alguns propietaris de trobar jornaleros, encara que no existís un continuu moviment emigratori dels pobles rurals envers les grans viles y ciutats.

Es més: aquest fet es una de les causes del èxode rural.

El crexement de les ciutats ha sigut extraordinari en la centuria passada, y encara qu'a Europa no hi hagi exemple de l'aparició de ciutats noves en poch temps, com ha succehit en el Continent americà, moltes petites viles han adquirit gran desenrotll, veyent augmentar notablement el nombre d'habitants.

A Catalunya, a més de Barcelona, verdadera capital, y ahont s'hi han acoblat representants de tota la terra catalana, se poden citar com exemples que justifiquen l'anterior afirmació ciutats com Sabadell, Mataró, Manresa; viles com Sallent, Manlleu, Palamós, y tantes y tantes altres, quasi totes industrials.

En cambi, en els pobles exclusivament rurals l'augment ha sigut insignificant, si es que no hi ha hagut disminució: a pesar de qu'en ells la natalitat no es feble com en moltes de les aglomeracions urbanes.

La vida ciutadana, sedentaria, mancada de la influencia del ayre lliure, se desenrotlla artificialment y afebleix y fins degenera la rassa. La vida rural, més en contacte ab la naturalesa, afavoreix la selecció y produïx constitucions més robustes.

El pagès es el perpetuador de l'especie: els homes del camp omplen el buyt de la ciutat. En ella's naxements no son gayre superiors a les defuncions si es que no son inferiors. Sols l'èxode rural explica'l seu crexement.

Per axò a Fransa, país de feble natalitat, disminuïx la població rural: y es estacionaria en els països industrials de forta mentalitat com Angleterra y Alemanya.

¿A què obeïx l'èxode rural?

Com tots els fenòmens socials, una de les causes que'l produïxen, la principal, sens dubte, es de caràcter econòmic.

Si'l sigle XIX^è se caracterisa per la crexensa de les ciutats, per la formació d'aglomeracions urbanes, se caracterisa també pel gran desenrotll y concentració de la industria.

Y es per que una cosa porta l'altra.

Abans de la invenció de la màquina de vapor, era més ventajosa que la transformació de les primeres materies se fes en el lloch de producció, a fi de que'ls transports, sempre cars, se fessin de poch pès y molt valor. Però la maquinaria requereix la concentració industrial, y la facilitat de comunicacions promoguda per els ferrocarrils y la navegació a vapor han facilitat aquella, suprimint o al menys restringint la influencia de les condicions del lloch en la instal·lació d'una industria.

Moltes vegades un no s'explica per què certes poblacions han vist desaparèixer d'elles una industria que les hi havia donat fama, y en cambi, s'ha desenrotllat en altres localitats ahont no hi hà ni la primera materia ni'l mercat consumidor. Però l'ausència de vies de comunicació explica perfectament el primer fet, y la proximitat del mar o d'un riu navegable o l'establiment d'una via fèrrea, justifiquen el segon.

Sabadell y Tarrasa tenen acaparada la fabricació de texits de llana: si's trobessin lluny de Barcelona y no hi passés el ferrocarril no serien lo que son: per que lluny han d'anar a comprar la llana y a tota la península s'exten el consum dels texits que fabriquen.

A Sant Feliu de Guíxols, a Palamós y a Palafrugell han d'importar d'Andalusia, d'Extremadura y d'altres regions quasi tot el suro que fabriquen, y expedixen els taps per tot lo món. La industria suro-tapera nasqué en les poblacions situades vora de les suredes: sols s'ha desenrotllat extraordinariament en els dos ports de mar, y en les viles més aprop d'ells: sols en les tres poblacions citades tenen vida les grans fàbriques.

La utilització dels salts d'aygua com a forsa motriu promou una descentralització de la industria, però si no afavoreix del tot l'acumulació

urbana, cambia la manera de ser de la població rural, y en últim resultat treu braços a l'agricultura.

No es per axò un factor prou potent pera destruir la concentració industrial, per que a més de la facilitat de comunicacions hi hà altres causes que la promouen: una d'elles la solidaritat, per dirho així, qu'existeix entre moltes industries, que fa ventajosa la coexistència d'elles en un mateix lloch, ja qu'unes consumeixen els productes de les altres.

Altra causa, potser encara més important, es la facilitat de trobar els obrers necessaris, per que l'oferta de braços es més petita en una comarca rural, hont no hi hà més qu'una o dues fàbriques, qu'en una ciutat gran o en una regió de viles industrials, hont aquelles abunden. Recordo'l cas d'un bon obrer metalúrgic qui, durant una de les vagues que'ls del ram han tingut a Barcelona, rebutjà ventajoses proposicions que li feren en una fàbrica d'un poble, per que, ab molt bon raciocini, deya que si un dia manqués la feyna o no s'hi trobés be, se veuria obligat a tornar a Barcelona, y'ls gastos d'instal·lació domèstica, fets dues vegades, compensarien la ventajeta que de moment podia trobar.

No hi hà dubte, donchs, que les viles, y principalment les grans ciutats industrials, constituïxen un centre potent d'atracció de mà d'obra y promouen l'èxode rural.

Les famílies pageses, tant les dels masovers com les dels petits propietaris, no poden mantenir ab el treball de la terra a tots els individus que les formen. La regla general es que l'hereu continui la casa, en la que no hi hà lloch pera'ls altres, si no's queden solters. Les filles, al casarse, entren en altres famílies, y'ls fills hont han d'anar, sinó allà hont trobin feyna?

Temps enrera molts constituïren altres famílies pageses, conreuant terres ermes, les quals acensaven a perpetuïtat o temporalment, havent sorgit el contracte de rabassa morta pera la plantació y conreu de la vinya. Però ja la majoria aprenien un ofici y s'establien en les viles y ciutats.

Avuy es tal l'atracció de la industria per l'elevació dels jornals que, fins molts hereus de les masies, no s'hi sustreuen.

Conech petits propietaris qui arrenden les terres y se'n van a jornal a la fàbrica, y no manca qui les conserva pera anar a treballar-les els diumenges y dies festius.

Però si les viles y sobre tot les ciutats atrauen el camperol per les ventajetes econòmiques que li ofereixen, l'atrauen també per que la vida ciutadana se li presenta per el costat agradable, y la creu més fàcil y exigint menys esforços que la penosa vida del camp.

Tant si va a ciutat com si contempla als senyors o menestrals qui van a reposar al camp, no veu les misèries dels qui consumexen la seva vida en un taller o en un escriptori sense veure la llum del Sol y respirant un ayre viciat. Y com no veu als cayguts y, en cambi, veu els qui han fet sòrt, li entren desitjos de dexar la fanga y l'arada.

Se creu de categoria inferior y es per tothom considerat com a tal. A les persones ignorants y que's distinguen per la rudesia de les maneres, se les qualifica de rústiques y de pageses. En cambi, la paraula urbanitat (de urbs, ciutat), dona a entendre que's possehexen bons modors, y's diuen civilisades (de civitas) les so-

tes de la concurrència mundial; quan l'aplicació pràctica dels descobriments científichs transformaren els procediments de conreu.

Els fills dels pagesos, desitjosos de elevarse socialment, se n'anaren a les aglomeracions urbanes, dedicant llur activitat a les professions dites lliberals, y'l treball agrícola, baix la direcció de la classe inferior y mancada d'instrucció, seguí la rutina.

L'exemple donat pels de dalt exerceix una influència extraordinària sobre'ls de baix. Y'l pagès qui, per son treball y sa economia, arriba a ser propietari y pot viure sense treballar personalment la terra, fa lo que fan els altres propietaris: envia'ls seus fills al Institut y a la Universi-

per un altre. Abans no hi havia l'excés de *lletrats* que hi ha avuy: y l'agricultura y la industria's trobaven al mateix nivell. L'estat social del camp y la ciutat se corresponien, malgrat la diferenta manera de viure.

El problema estriba, donchs, en l'enderreriment de l'agricultura.

Qu'axís com els industrials no abandonen llurs interessos, no'ls abandonin tampoch els propietaris: que's formi una classe d'empresaris rurals qui puguin arrendar les terres dels propietaris mancats d'activitat, pera conreuarles aplicant els procediments més beneficiosos; en una paraula: que la vida agrícola no's trobi mancada d'intel·ligències, d'activitats y de capitals, que no manca-

LES PRIMERES FULLES. PAYSATGE TRET DE FOTOGRAFIA

cietats qu'ocupen els primers llocs en el camí del progrés.

¿Què té d'extrany, donchs, que, per lo qu'es y per lo que representa la vida ciutadana, exercexi, prescindint de les ventatges econòmiques, una atracció poderosa, a la qu'es difícil que pugui sustreures el pagès qui la veu a la vora?

Obehint a n'aquest atractiu de la civilisació, molt més fort en els temps de guerres civils, y en els que'ls trabucayres feren de les seves, la classe superior de la pagesia inicià l'èxode rural que tan fatal ha sigut per l'agricultura: per que precisament va adquirir molt d'increment en la època en que més necessitava'l camp homes d'intel·ligència y d'activitat: quan la navegació a vapor y'ls ferrocarrils, facilitant els transports, feyen sofrir als productes agrícols els efec-

tat: y ja desd'aquest moment son forses perdudes per l'agricultura.

A Catalunya la industria no s'ha vist abandonada com l'agricultura: no li han mancat del tot capital, intel·ligències y activitats. Per axò ha adquirit gran desenrotll y ha progressat, encara que no tant com seria de desitjar; y ha pogut donar medis de viure a n'els fills de la ciutat y a n'els fills del camp, restringint l'emigració obrera, qu'en altres regions tant de vol ha près, y atrayent obrers d'altres comarques.

Hi hà, donchs, un desequilibri social en el nostre país: però no es sols entre l'agricultura y la industria, per que aquesta encara es necessari que progressi més: sinó que'l desequilibri fort es entre les professions lliberals y'ls rendistes per un costat, y'ls agricultors, industrials y comerciants

rà de brassos. Cal que la ciutat, que s'ha aprofitat de les energíes sobrees del camp pagui'l deute qu'ha contret.

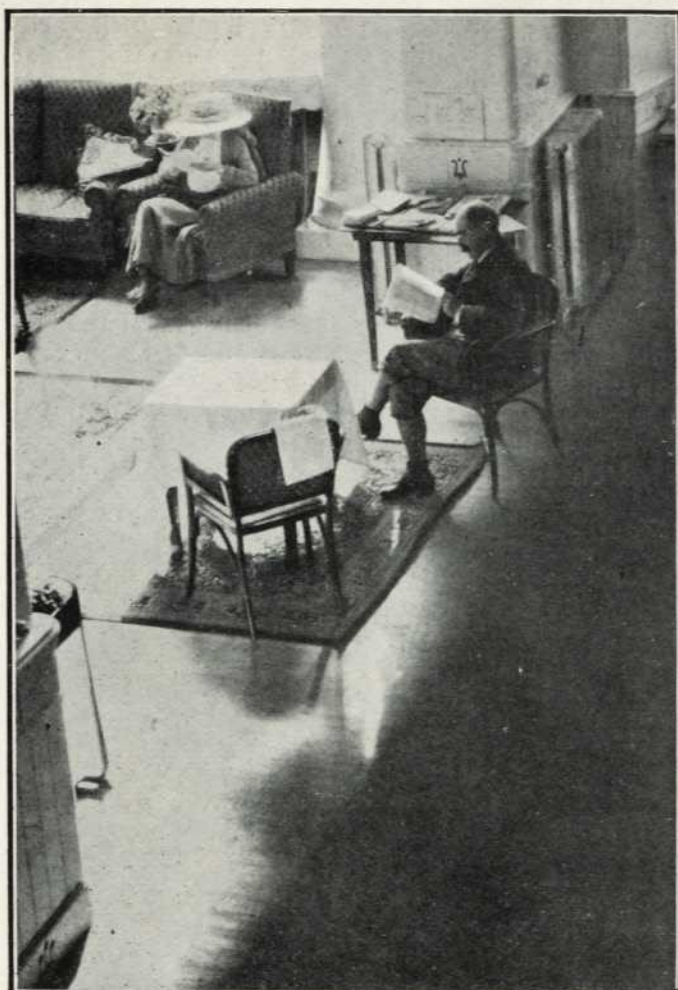
Els homes ilustrats qui, malgrat els conexements adquirits en les Universitats, no poden donar lliure curs a llurs activitats, per que no hi hà prou espay pera tots en la ciutat, han de sortirne. En lloch de destorbar la vida normal, promoguent escissions en la política y formant grups y capelletes que'ls servexen de puntal pera intervenir en els negocis del comú, a fi de treuren partit, ne sortiran mellor, y faràn un gran servey a la societat, si dirigexen llur activitat a fer més productiva la terra.

El bon equilibri social exigeix que l'èxode rural sigui compensat per l'èxode urbà.

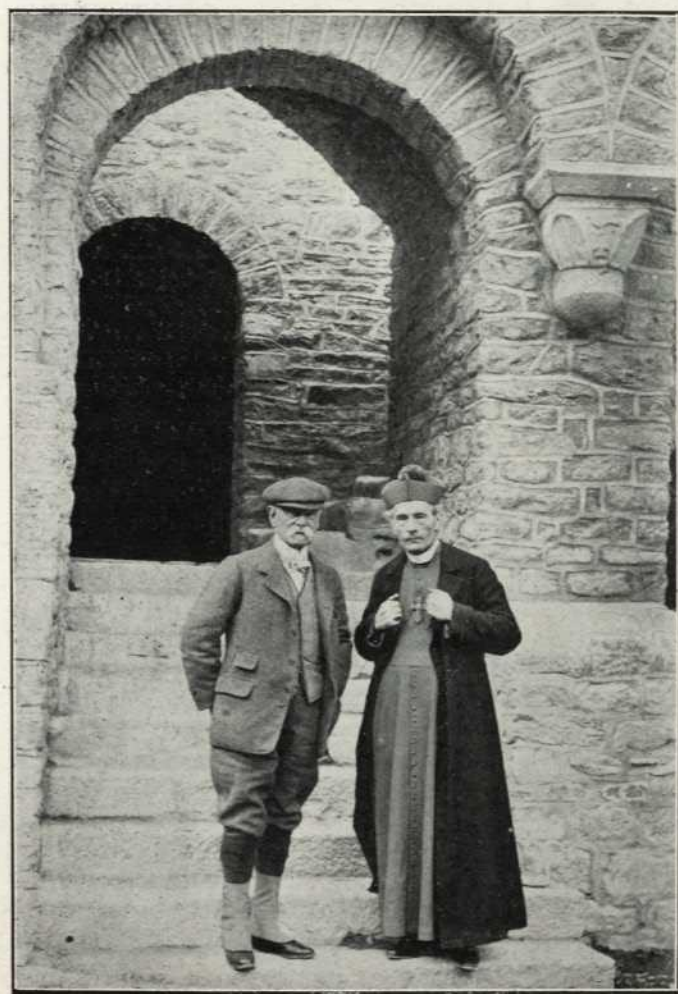
MARTÍ ROGER.

DEL CANIGÓ

Dues eminències angleses buscant la salut en nostra montanya

L'EMINENT ESCRIPTOR RUDYARD KIPLING AL VERNET

MONSENYOR CARSLADE ACOMPANYANT A LORD ROBERTS
EN SA VISITA A SANT MARTÍ DEL CANIGÓ — (E. Kiechle f.)

DEL MEU CARNET

MITX sigle ben passat ha fet falta per escombrar-ros definitivament, com trasto inútil, del brillant escenari de vostres triomfs mundans. Jo us vaig conèixer quan encara erau tot l'esplendor dels salons barcelonins, disputantse vostra presència'ls Poudor y'ls Pergamins, allavors de moda. Era allavors, passada la primera joventut, quan la flor de vostra bellesa's transformava poch a poch en fruyt apetitós; quan la pràctica del món havia corregit vostres puerils ingenuïtats; quan el més clar conexement dels homes us feya rectificar els plans de conquesta y la tàctica en les escaramusses del flirteig; quan la propia experiència us comensava a illuminar el camí a seguir pera poder enderrocar la diamantina fortalesa del egoisme masculí; quan més que may us consideraveu atractiva fins la omnipotència! Y era axis potser. Atrèts pel brillant llampegueig de vostres mirades, pel ritme provocador de vostres moviments, per la relliscosa llibertat de vostra conversa, per la suprema elegancia de vostres poses, voleyavem entorn vostre no sols les insegures papallones, totjust deslliurades de les pressions d'una infància privilegiada, sinó fins els negres burinots, fadigats ja de revolcar-se per les bruticies dels llocs més baxos y repugnants. Erau com el centre d'atracció de tot un complicat sistema sideral, desde'ls més poderosos planetes que se us acostaven fins rabejarse en vostra escalfor, fins els més insignificants satèlits que rebien, com una almoyna de valor inapreciable, vostra llum reflectada. Fou també allavors quan, a mida que s'anaven congriant odis contra vos, augmentaven també les asiduitats ab que voltava vostra feble voluntat aquell circol d'homes que may us abandonaven, fins qu'arribà aquell dia, terrible per totes les coquetes, en que ja no foren suficients pera sostenir la influencia de vostre imperi ni els atractius d'una joventut que's precipitava a la posta, ni l'alegre cascabelleig de converses lleugeres, ni'l comentari picant a la critica escandalosa, y tingueren qu'emmotllar més les robes a vostres carns pera millor modelar vostres formes esculturals, exagerar vostre escot, donar més contoneig a vostres caderes y un xich més de picardia al mirar de vostres ulls — aquells hermosos ulls que, perduda la blavor transparent de sa llunyana ignoscencia, encara's revolten brillants entre les agulles d'or de vostres pestanyes com engaviats frisosos de fugir derrera l'etern desitx. — ¡Oh, com us he seguit després a través les transformacions que'ls alquimistes y quimichs de les perfumeries parisenques imprimien en vostres cabells y en vostres dents y en vostra pell! ¡Com us he plorat dextant enrera'l florit jardí de nostres ilusions y acompanyantvos a través del desert inacabable d'una vida sense plenitut y sense objecte! ¡Com m'adoleix aruy encara veureus assentada en la cadira ab rodes neumàtiques, vostres peus inverossimils d'altres temps amagant sa inflor en unes sabates de simolsa y les cames abrigades ab un plaid escocès sobre'l que reposen mitx obertes les Mensonges de Paul Bourget!...

CARLES DE FORTUNY.

LA VENDA DE LES TAPONGES AL PORT DE BARCELONA, PER SAGARRA F.

REMEMBRANSA

*Has passat lluny de mi, però t'he vista;
al cap de tant, per fi vuy t'he trobat.
T'he vista com solia, seria y muda,
mirant la terra sols al caminar.*

*Has passat lluny de mi, però ta imatge,
qu'entre boyres guardava'l cor cansat,
m'ha ferit quan l'he vista, com solia,
seria y muda y a terra sols mirant.*

¡Belles hores que may puch oblidarles!

*les hores d'un amor que fou tan gran;
que contaven, fent jou de nostres brassos,
demunt un cor del altre bategant.*

*Les hores que corrien tan depressa
en aquell per nosaltres mon somniat,
tu dientme lo molt que m'estimaves,
jo mirantme en lo fons de tos ulls clars.*

*No busques cap rahó; no'n trobaries.
Quan se mira joyós a un tendre infant
de seny despert, d'inteligencia viva,
d'un esperit pera tan xich estrany,
tots el besen y mimen y afalaguen...
perque tots pensen d'ell que poch viurà.*

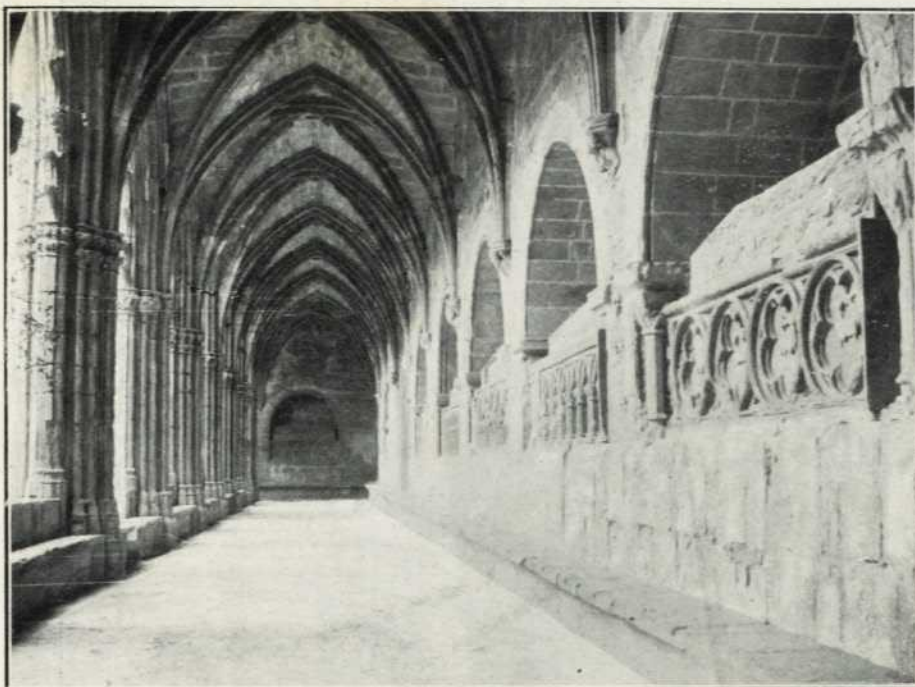
*Nostre amor, com l'infant, nineta meva,
pera este món fou massa, massa gran.*

*T'he vista vuy, Nanà, mirant a terra;
y com crech que'l recort may finirà
he pensat que si seria y muda anaves
es qu'anaves vivint en lo passat.*

*¡No m'ho digues, per Deu, si m'enganyava!
No vull, si ha sigut somni, despertar.
¡Déxam, que jo t'ho pregue, en ma follia,
la follia d'un trist enamorat!*

JACINTO M.ª MUSTIELES.

Valencia.

SANTES CREUS. CLAUSTRE (SIGLE XIV)

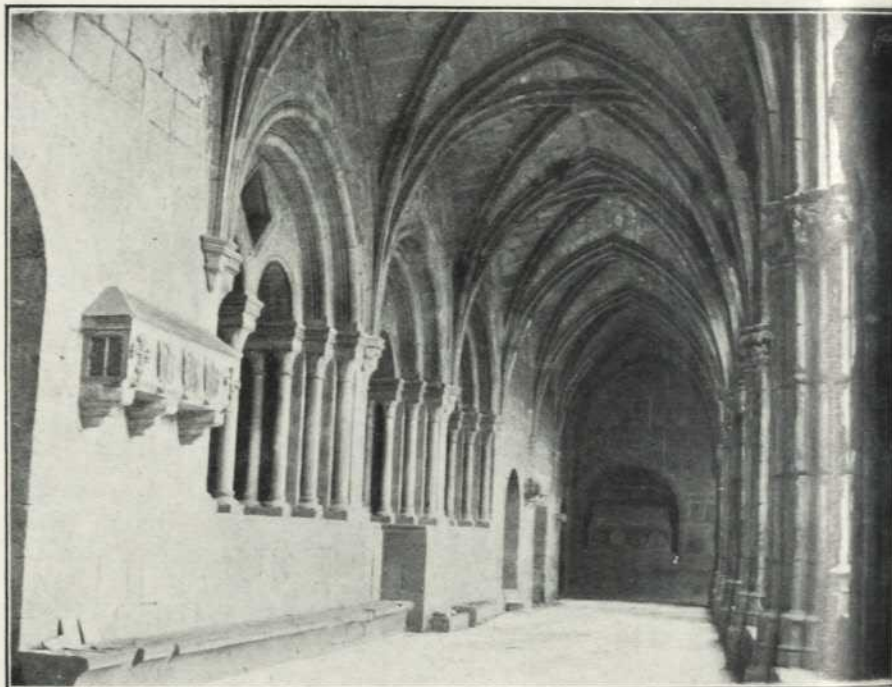
D'EXCURSIONISME

Es encoratjador l'anar registrant seguidament la constitució a la nostra terra de noves societats excursionistes, afanyoses de conèixer tot lo que té d'interessant el nostre país, així en belleses naturals, com en recorts del passat y joyes arquitectòniques.

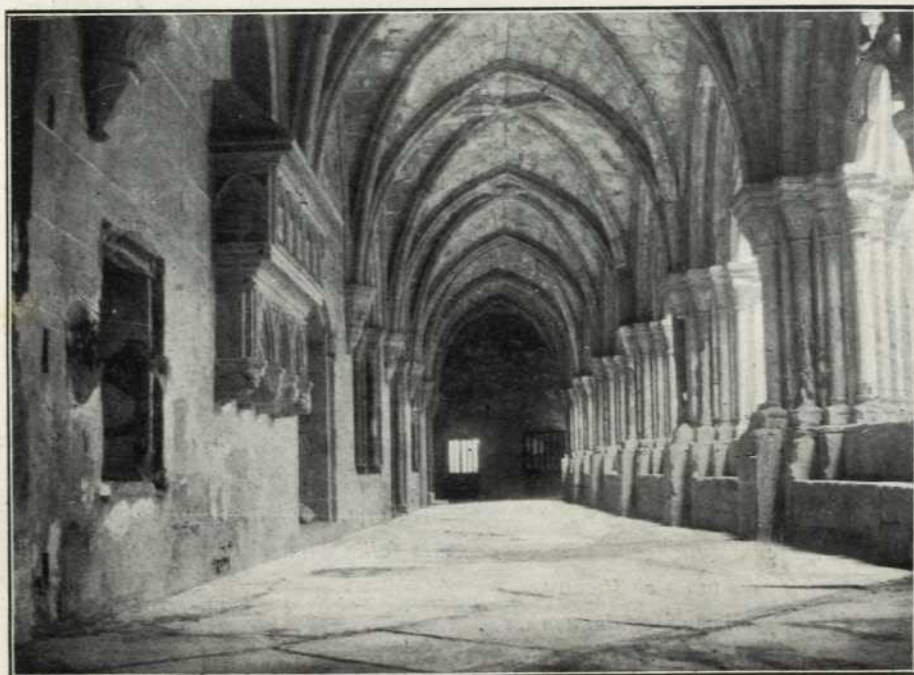
D'una d'aquestes periòdiques excursions, celebrada fa poch dies per l'Associació Joventut Excursionista «Avant» d'aquesta ciutat, son les fotografies que reproduhim en aquesta plana, que'ns mostren aspectes dels claustres de Poblet y Santes Creus, fetes per l'excursionista senyor Llorens.

Son innombrables els beneficis que reporten aquestes orientacions excursionistes, puix a més del be que fan a la constitució física dels individus, faciliten el coneixement integral de la patria, fonament imprescindible pera assentarhi'l veritable amor.

L'excursionisme y lo sport son factors que, ben emmenats, poden capgirar el modo de ser d'un poble. Endavant y fora.

SANTES CREUS. CLAUSTRE GÒTIC

POBLET. CLAUSTRE PRINCIPAL. ESTIL ROMÀNICH — (F. Llorens f.)

LES NOVES SALES DEL MUSEU CARNAVALET A PARIS

Es un exemple més de com se fomenta creixen els Museus al estranger.

Es cert que'l Museu Carnavalet es ja a rahó anomenat el «reliquiari de París» que indica prou clar la veneració que sen aquell poble per tot lo que guarda en se sales el curiós Museu; però ab axò no n'hauria prou si no s'ajuntessin en una acció comú, l'Estat y'l Municipi, els particulars, les entitats y corporacions, tots a la una en la conservació y millorament d'aquest estoi de recorts nacionals.

Així, ara, ab motiu de la inauguració d'aquestes noves sales hem pogut veure aplegats els noms del Baró de Rothschild, de l'ex-emperatriu Eugenia, de les senyores de Francisque y de Sthys de Corny, dels senyors Fabre de Larche, Derville, Maciet, Grünewald, Doucet, Caïn, Blavot y del doctor Pere Marie, tots com a donadors d'objectes que criden poderosament l'atenció

enriqueixen aquella casa, entre'ls que s'ofert en 1856 per la ciutat de París al hereu de Napoleó III, una colecció de cent hermosíssimes miniatures, una sèrie interessantíssima de retrats, entr'ells els de Prud'hon, Bailly, Buzot y Leonora Duplay. Entre'ls recorts de la estada de la família real al Temple, hi hà la tauleta-tocador de Maria Antonieta, el llit de Madame Isabel, un coll de punta de la infortunada reyna, algunes pesses de roba del Delfí.

L'escala que comunica abdós estatges es nova, obra del arquitecte Fauchard, decorada ab les hermoses pintures murals del Brunetti, qu'en altre temps decoraven l'escala d'honor del palau de Luynes, restaurades per M. Chouanard, a qui va confiar aquesta delicada operació.

La inauguració de les noves sales va efectuar-se'l 24 del passat mes de Mars ab assistència del President de la República, el senyor ministre d'Instrucció, el secretari de Belles Arts, el prefecte del Sena y altres distingides personalitats.

J. ESCUDERO

Il·lustració Catalana

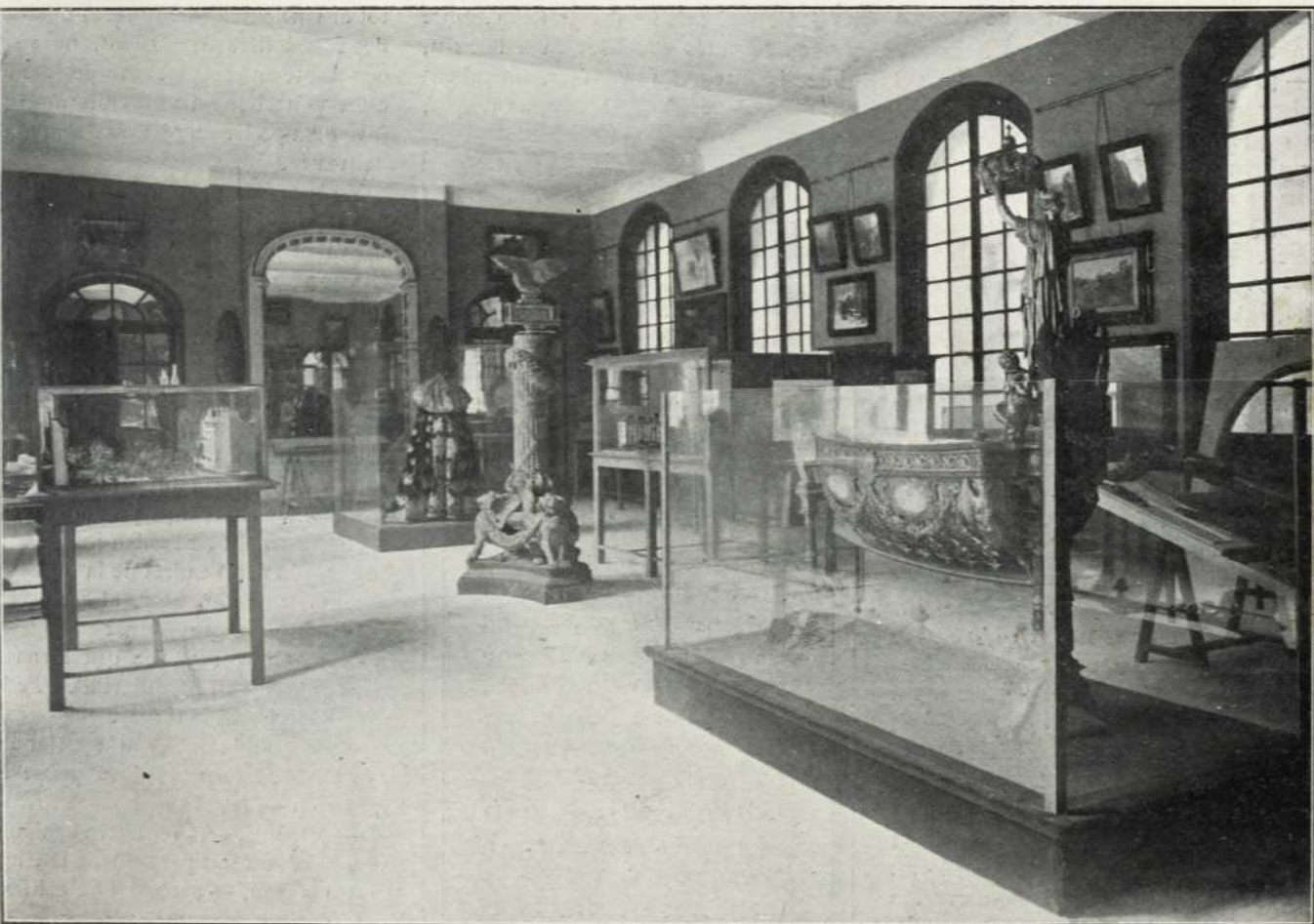
Fototipia Thomas

HIVERN

0000000000

SALA CONTENINT RECORTS DE LA REVOLUCIÓ
AL FONS, EN DUES VITRINES, UNA DE LES MILLORS COLECCIONS DE VANOS QUE HI HÀ AL MÓN

SALA CONTENINT RECORTS DEL IMPERI. EN PRIMER TERME, A LA DRETA, S'HI VEU EL BRESSOL DEL REY DE ROMA
AQUESTES SALES HAN SIGUT INAUGURADES PEL PRESIDENT DE LA REPÚBLICA'L 24 DEL MES PASSAT. — (Rol f.)

— *Timos*, entre altres.
 — Calli, mala llengua.
 — Y que no me'n desdich... Veritables *timos*... L'altre dia mateix va anar al Còmich, a passar un guant pera fer la caxa a un fill que se li havia mort. Y al endemà va anar al Modern per lo mateix.
 — Fins aquí, no crech que la cosa tingui res de particular, — va replicar la Mercè, no volent donarse.
 — Nò, — va insistir el galan jove, — fins aquí nò, però ara ve lo bonich de la cosa. Y es que, fòra'l que se li va morir ara fa tres anys, té tots els fills plens de vida, vegetant al Aragó, a casa'ls pares de la seva dòna, que li va fugir ab ells ara fets mesos. —

Un murmuri en el que's barrejaven les exclamacions admiratives y les rialles, va acullir els derrers mots del galan jove. Y en general, tothom va celebrar la pensada d'en *Pedro*. L'únich que va enfondarshi de bo de bo, va ser el barba, que no havia pahit encara cert ressentiment llunyà, esdevingut a causa d'un paper. Per axò va exclamar ab enuig:

— ¿Axò us fa riure? Donchs, a mi nò. Y si proba d'acostarse pera fernos el mateix jòch qu'als del Còmich y als del Modern, ja veurèu com el pentino.

— No s'acostarà, — va fer la Mercè, esforçantse en retenir la rialla que li feya tremolar un costat de boca.

— ¡Oh, no s'acostarà! Es que té molt poca vergonya en *Pedro*.

— No'n dubto, però li responch de que no s'acostarà, — va concloure la Mercè, ab una formalitat còmica.

Tots els actors y actrius varen mirarse mútuament, endevinant la passada que ja'ls havia jugat llur antich confrare. La Mercè, ab una mirada de picardia, els va confirmar la feta. Y sobtadament, com si ho haguessin ensajat, varen esclafir a chor una immensa riallada.

L'únich que's va mantenir formal, va ser el barba, que, al cap de vuyt dies, encara no comprenia de què havien vingut aquells alegroys.

J. MORATÓ.

REVISTA

Musical

Lo darrer concert d'abonament donat lo dijous, dia 6, en lo Palau de la Música Catalana, obtingué un èxit complert. No es extrany: lo programa, un dels més selectes que s'han interpretat en aquella sala, y l'Orfeó Català, dirigit pel mestre Milvet, fent maravelles d'harmonia, eren prou motiu pera que'ls concurrents ne sortissin satisfets. Llástima que'l mal temps impedís que hi anés més gent.

La nota sobressortint de la vetllada consistí en la interpretació dels *Madrigals* del segle XVI, hermoses composicions, que farà molt be de repetir l'Orfeó en successius concerts. La cosa s'ho val.

Ademés de la citada música se cantaren composicions dels mestres Nicolau, Morera, Lambert, etc., figuranthi dignament les premiades en la darrera Festa de la Música Catalana.

Algunes d'elles s'hagueren de repetir, entre les que recordem *Agonia* d'en Lambert, inspirada obra premiada ab la flor natural del certamen.

Dies Sants

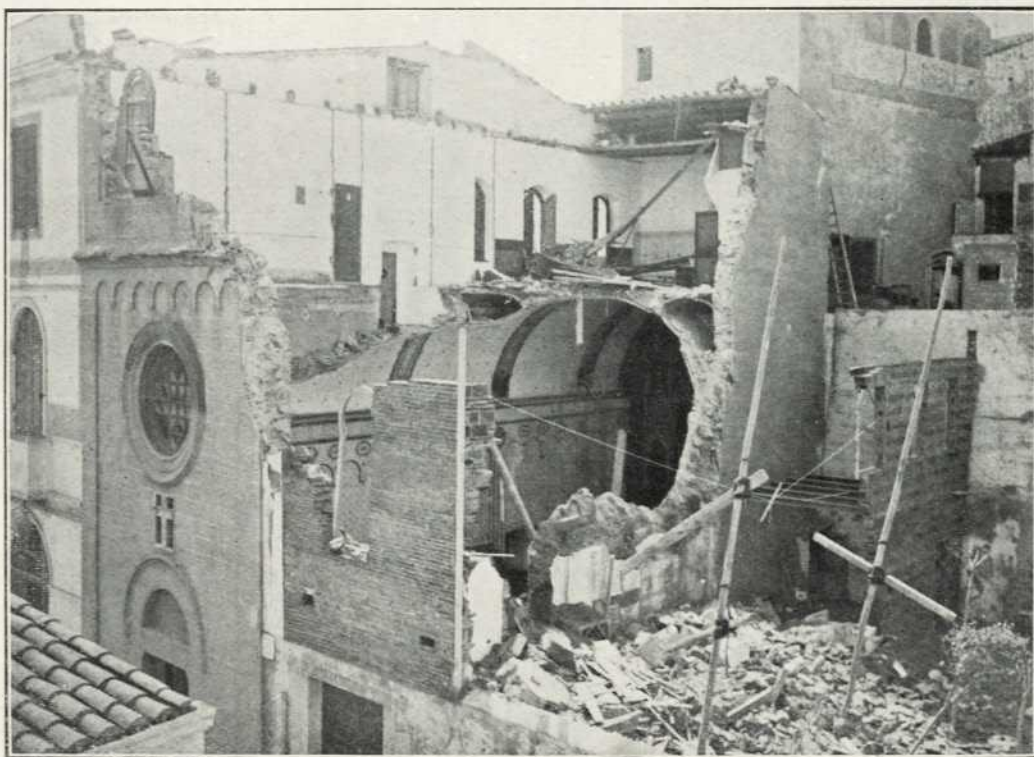
Entre la joia de les dues festes — Rams y Pasqua florida — passa un cop més la Setmana Santa, fentnos reviure entre flayres d'encens y farigola, la més gran tragedia qu'ha vist la Humanitat.

Ab la Setmana Santa, com ab la festa de Nadal, passa un fet extraordinari. Y es que, en l'esperit de les multituds creyentes, les diades pesen ab la fexugor d'una cosa present. Y axí com al apuntar les cruces del hivern ens conforta l'alegria del Nadal, al esclatar la primavera'ns envolcallen els Sants Dies ab una onada de tristor.

«Jesús es nat...» «Jesús es mort...»

No es un aniversari el que celebren els creyents, sinó un fet actual — sempre, eternament actual.

LO DESASTRE D'ARENYS DE MAR

LA IGLESIA DEL COLEGI-CONVENT DE LES ESCOLAPIES, TAL COM QUEDA DESPPÉS DEL ESFONDRAENT

ENTERRO DE LES DUES MONGES MORTES EN L'ENSORRAMENT DE LA IGLESIA — (Ballell f.)

DEL MONUMENT AL DOCTOR ROBERT

RECORT QUE LA COMISSIÓ EXECUTIVA DEL MONUMENT HA DEDICAT AL ESCULTOR SENYOR LLIMONA. PASTELL DE BAXERAS — (Areñas f.)

Y així, un cop cad'any, naix el fill del Home entre les tristeses del hivern pera morir entre les joyes de la primavera y portar consol als sofrents, esperança als atuhits, paciència als irats, fè als descreguts, humilitat als orgullosos, reflexió als rebogents y exemple de totes les virtuts a la Humanitat tota.

Compàs d'espera. — Els teatres

L'encalmament de la Setmana Santa es com un compàs d'espera en la vida de la ciutat. Y mentres la quietut plana arreu, se preparen en l'ombra'ls adveniments qu'han d'esclatar en la nit del Dissabte de Gloria. Els caramellayres donen el darrer cop de mà al guarniment de les cistelles hont han de copsar el recapte ab que seràn pagades llurs canturies; els pastissers, atrafegats, amadexonen dolsors y més dolsors en les clàssiques mones de tots els gustos y de totes les mides pera que hi puguin arribar totes les butxaques; l'escriptor enllesteix el llibre primaveral y l'autor dramàtic assisteix als ensaigs suprems de l'obra qu'ha de florir en la vetlla gloriosa.

A l'hora en que vegi la llum aquesta revista esclatarà la joya de la nit del dissabte. Y mentres al defora ressonaràn mil chors, al teatre Principal s'estrenarà «La Reyna jova», d'en Guimerà, al Romea «L'ex-ministre» de l'Antoni Muntanola y «El corb» d'en Juli Vallmitjana; debutarà al Eldorado l'eminent actor italià Garavaglia, y empendràn tots els teatres en general temporada nova.

Mentrestant, pera dintre aquest mateix mes, — els dies 24, 25 y 26, — s'anuncien a Novetats tres representacions de les celebrats de la escena francesa Mme. Cecile Sorel y M. George Grand.

Pels dies 25 y 28 s'anuncien també al Palau de la Música Catalana dos grans concerts de beneficencia, en el que's farà sentir l'eminent pianista Risler.

Natació. — Gran Premi de Pasqua

Feta sa entrada la primavera, es la ocasió més propia pera donar principi als entrenaments de natació, al objecte de que els nadadors se trobin ab l'organisme preparat y desenrotllades ses forces físiques pera poguer lluytar en condicions ventatjoses durant els concursos d'estiu; a aquest efecte'l Club de Natació «Barcelona» ha organitzat el primer concurs de la temporada, que tindrà lloch demà, a les dotze del matí, en la platja de Sant Sebastià.

Hi hà gran número de nadadors inscrits, y si'l temps es favorable, es de preveure que'l concurs tindrà interès, ja que son varis els socis que fa dies estan entrenantse pera ocupar els primers llochs.

La carrera serà d'un tragecte de 250 metres en triàngul, pera la qual se concediran els següents premis:

Primer: Dues ampolles de Xampany, ofertes pel President del Club senyor Middelmann.

Segon: un objecte artístich, regal del soci senyor F.

Tercer y quart: medalla de bronzo.

Quint: Una insignia del Club.

S'estan fent notables treballs pera donar gran impuls als concursos d'estiu, y pera'l mes de Maig se preparen agradables novetats, essent una de les més importants la vinguda del campió francès Mr. Paul Vasseur, el qual, a més de pendre part en els concursos, donarà lliçons pràctiques de natació, y en la piscina dels banys Sant Sebastià farà tots los dies a les hores que oportunament s'anunciaràn, demostracions de totes les formes y maneres conegudes de nadar, detallant los mètodes y exemples necessaris pera que's sia un bon nadador y'ls inconvenients que proporciona'l no saber executar els moviments de les varies articulacions del còs.

Publicacions rebudes

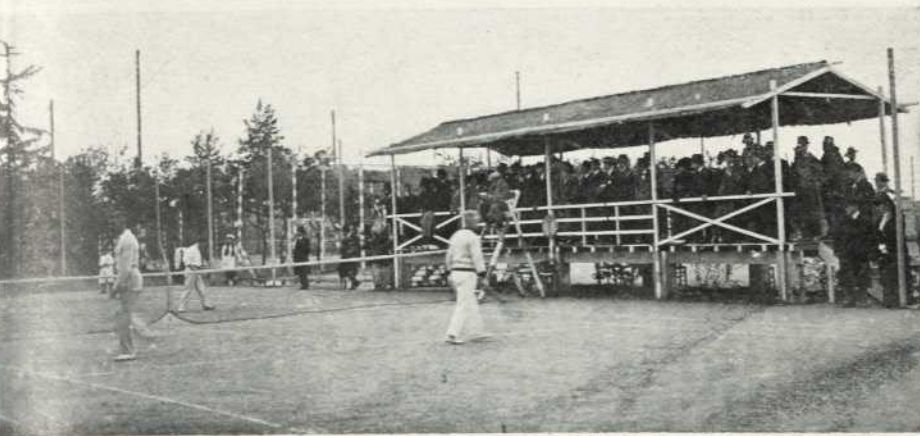
DE LA EVOLUCIÓN DEL DERECHO DE PROPIEDAD PRIVADA. Discurs llegit per Frederich Rahola, president de l'Academia de Jurisprudencia y Legislació de Barcelona. — Jepús, impressor. Barcelona. 1911.

Va ser llegit aquest discurs en la sessió pública inaugural del curs de 1910-1911 d'aquella institució, celebrada'l 21 de Janer del any corrent, y'ls nostres llegidors ja'n conexen quelcom, per haver-ne publicat un fragment en el nostre número 398.

Però no n'hi hà prou. Nosaltres sentim el desitx de parlarne

ORPÍ. — Manifestació de protesta devant del Ajuntament, ab motiu del projecte del senyor Homs de portar les aygues d'aquella comarca a Igualada. La manifestació, a la que concorregueren més de mil vehins de Carme, Orpí, Candia, etç., y tots los representants de les fàbriques y catorze pobles, se celebrà aprofitant la ocasió del viatge del enginyer senyor Membrillera, que anà a recorre el terreny pera poder informar.

CLUB DEL TURÓ. CONCURS INTERNACIONAL
CELEBRAT L'ÚLTIM DIUMENGE. PROBES FINALS DEL CAMPEONAT

més, sobretot ara que l'hem pogut assaborir, llegintlo detingudament; ara qu'hem pogut admirar la manera ferma, concisa y ayrosa de construir aquestes oracions presidencials del nostre distingit economista senyor Rahola.

No pot demanarse més justesa al ocupar-se del origen de la propietat, ni frases més encertades qu'aquella del «home-cos» dels romans, home-terròs en l'Edat-mitjana, va passar a ser home-far-do qu'omplenà les escotilles dels barcos com una mercaderia qualsevulga al ocupar-se dels esclaus y dels servos.

Al seguir les evolucions de la propietat, s'esplaya en la part de la propietat incorporia, remarcant els senyals que la caracterisen en diverses èpoques, fins arribar a esbossar la ciutat futura, de la que formaran part homes de tot arreu y «en la que poden tenirhi participació els més llunyans y adhuch els enemics...»

Nò, no es una nota bibliogràfica com aquesta lo més apropiat pera fer un estudi com el que's mereix aquest acurat treball presidencial, y com nosaltres desitjaríem fer, pera satisfacció propia y com a acte de justícia al seu autor.

Mes, ja qu'axò no es possible, servixin aquestes ratlles d'estímul als llegidors y fàsintse a mans aquest discurs, que podem assegurarlos no esmersaran temps en và llegintlo.

Accépti l'autor la nostra felicitació, y mil gracies pel goig que'ns ha proporcionat al llegirlo.

ALMA TORERA (cuentos taurinos), per F. Cabañas Ventura. Casa editorial Maucci. Barcelona.

Constituheix aquest llibre una escullida colecció de qüestions de toreros, en los que hi desfilen les més notables figures del art, completantse ab retrats y datos històrichs que l'avaloren. Consta de 220 planes y val una pesseta.

PRIMERS JÒCHS FLORALS del Centre Catalanista «L'Avenç» de Cornellà del Llobregat.

Es aquest un volum de més de 230 planes de paper satinat y molt pulcrament imprés a «La Renaixensa».

Conté tots los treballs premiats en aquella important festa de les lletres catalanes, avalorantse ab els retrats de la Reyna de la festa, del President del Jurat senyor Comte de Belloch y'l del porta guanyador de la Flor Natural lo reverent don Antoni Taulet y Vilaplana.

Felicitem a la entitat organísadora de tan gaya festa y agra-him l'envió del volum obecte d'aquestes ratlles.

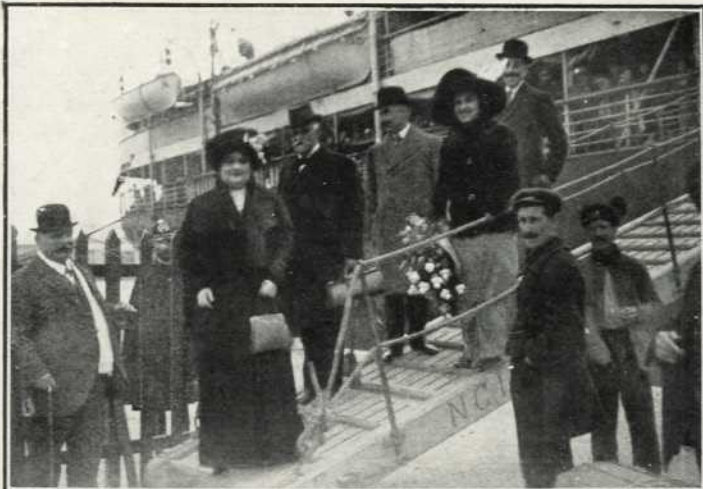
QÜESTIONS DE GRAMÀTICA CATALANA, per Pompeu Fabra. Volum 114 de la Biblioteca Popular de «L'Avenç», Barcelona.

Com diuen molt be'ls editors d'aquexa biblioteca, els capítols d'aquest llibre, encara que foren publicats temps enrera, no perden may l'actualitat. Porten tots ells forsa llum a les diverses qüestions lingüístiques tractades y seguexen tenint prou interès y aplicació pera'ls qu'escriuen y per los que llegexen el

català. — Han fet, donchs, una bona obra apleganilos en un volum y merexen els nostres encoratjaments més sincers.

REVISTA DE EDUCACIÓN, publicació mensual. Any I, número 1. Janer, 1911. Barcelona.

No pot ser més enlayrat l'ideal qu'anima als editors d'aquesta interessantíssima publicació de divulgació y confraternisació de la pedagogia universal. La Societat General de Publicacions mereix la més coral enhorabona per la tasca empresa ab aquesta publicació, a la que desitgem molta prosperitat en be de la cultura general del nostre poble.

LO NOU MINISTRE Plenipotenciari del URUGUAY, DON EDUART VÁZQUEZ, TINENT GENERAL Y EX-MINISTRE DE LA GUERRA. — L'ARRIBADA AL NOSTRE PORT DESEMBARCANT DEL «PRÍNCIPE HUMBERTO» AB LA SEVA DISTINGIDA ESPOSA. — LO SENYOR VÁZQUEZ ACOMPANYAT DEL DELEGAT EN LA NOSTRA PLASSA SENYOR VEHILS (Sagarra y Ballell f.)

LICOR DEL POLO

L'únich dentífrich higiènic que per sa bondat intrínseca, son agradable perfum y economia sens igual, esta aclimatat a la nació. S'imposé en tots els tocadors, a tots els dentífrichs estrangers. - Dipòsits: J. Uriach y C.ª, Moncada, 20; Dr. Gimeno, Plassa Real, 1; Vicente Ferrer y C.ª, Comers, 112, y Sanchis, Rambla del Mítx, 27.

Ab aquest número repartim la làmina en fototipia HIVERN, d'ESCUADERO

MOSAICS • E • F • ESCOFET & C

Marbres • Pedras • Fustas • Ronda Sant Pere 8 • Construcció i Decoració

Fundada 1752.

Quan vulga píldores, prenga les de Brandreth

Purament Vegetals.
Sempre Eficasses.

Curan lo Restrenyement Crònic.

Les Píldores de BRANDRETH, purifiquen la sanch, activen la digestió y netejan lo ventrell y'ls intestins. Estimulan lo fetge y treuen del sistema la bilis y demés secrecions viciades. Es una medicina que regula, purifica y enforteix lo sistema.

Pera'l Restrenyement, Rodeses de cap, Somnolència, Llengua bruta, Fetidès del alè, Dolor d'estómach, Indigestió, Dispepsia, Mal del fetge, Icterícia, y'ls des-arreglos que provenen de la impuresa de la sanch, no tenen igual.

DE VENDA EN LES FARMACIES DE TOT LO MÓN

B. Brandreth

Fundada 1847.

Emplastos Porosos de Allcock

REMEY UNIVERSAL PER DOLORS

Hontsevilla que's senti dolor apliquishí un emplasta.

Agents a Espanya—J. URIACH & C., BARCELONA

B. Brandreth

IMPOTENCIA

dels DOS sexes

Radicalment curada a tota edat per les

PÍLDORES CURANIA

Nou descobriment. — Immens éxit

Tractament enérgich y sens perill.

Curació garantida ab un sol frasc.

Discreció. — Frasc: 10 fr. ab instrucc.

Per correu ptes. 12-Laudanot, farmch

31, Passatge du Havre, París

Fosfo.Glicorola

DOMENECH

LECTITINAD

MOSTRAS DE FRANCH

PODEROS TONIC RECONSTITUYENT

B. DOMENECH Ronda S^a Pau, 71. BARCELONA

TERCERA EDICIÓ

HORACIANES

FORJES DE

Miquel Costa y Llobera

Dues pessetes

HOMES

atacats d'enfermetats y debilitat nerviosa, deuen llegir sens falta el llibre premiat del Doctor metge Rumler, tractant de la «Debilital nerviosa dels homes», segons els punts de vista més moderns, ab numerosos gravats y constant de 320 planes. Es un conseller verdaderament pràctic y útil y la millor guia pera arribar a la curació de la extenuació cervell-espinal, dels desordes nerviosos, de les conseqüències de passions perjudicials pera'ls nervis y en tots els casos de enfermetats específiques. El llibre (en llengua castellana) se remet de franch per la casa editorial, doctor Rumler, Ginebra, 66g (Suïssa), a qui envii pessetes. 2 ab segells. Escriu-vosté avuy mateix en espanyol a dit senyor.

El millor aliment pera les criatures y convalecents es el que preparan els químichs LAVORY & MOORE'S de Londres.

PASTILLAS DE STOVAINÉ BILLON

EL MILLOR Y UNICH REMEY CONTRA LES

AFECCIONS DE LA GARGANTA

Depositaris: A. RIERA & FILLS

Carrer Nàpols, 166 - Barcelona

y a totes les bones Farmacies de Espanya

ILUSTRACIÓ CATALANA - FEMINAL - Mallorca, 287. Barcelona - Suscripció: Un any 30 pessetes - Extranjer: 35 franchs

Reservats tots los drets de propietat artística y literaria

Paper de Fills d'A. Fàbregas

Establiment gràfic Thomas-Barcelona